

София, 21.09.2016
№ 6909**СТАНОВИЩЕ**
на
„Каритас България“

Относно предложените промени, свързани със социалната услуга „Приют“, в обявения за обществено обсъждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане

Натрупаният опит на нашите организации членки в осигуряването на подкрепа на бездомни хора, както в приюта „Добрият самарянин“ в гр. Русе, така и в другите подкрепящи услуги, ни мотивира да изразим нашата позиция по отношение на предложените промени, касаещи социалната услуга „Приют“.

Представените в Проекта предложения за дефиниране на услугата и за допълнителни изисквания към нея не са съобразени с нуждите, практиката и реалността в страната, повдигат много неясноти и въпроси и ще имат негативен ефект върху самите потребители.

Предложенията за прецизирането на услугата не отчитат спецификата на целевата група, с която работи приютът, както и реалните условия в страната ни, в които функционира тази услуга.

Приютът подслонява и подкрепя хора в изключително уязвима ситуация, които са не само без дом, но имат и много други сериозни проблеми. Сред потребителите има изоставени възрастни хора, хора с увреждания (с физически, интелектуални проблеми с тежки психични заболявания), жертви на насилие или имотни измами, лица със зависимости, бивши затворници и др. Част от тези хора са в тежко състояние. За тези хора приютът е единствената възможност за осигуряване на място за живеене и получаване на подкрепа.

Социалната услуга функционира в страната ни в ситуация, в която: няма подкрепящи услуги за бездомните хора; няма социални жилища и политика за жилищно настаняване; съществуващите социални и здравни услуги са недостатъчни и на практика недостъпни за бездомните хора; липсват важни звена за интегрирана здравно-социална грижа; не са достатъчно развити и не функционират добре различните системи, които имат отношение към бездомността (например за психиатрична помощ и т.н.). Допълнителни услуги за настаняване на бездомните хора се откриват единствено по спешност през зимата, чрез така наречените „кризисни центрове“.

Убедени сме, че приютът е необходима и важна за бездомните хора целогодишна услуга, чието значение и място в системата на социалните услуги не бива да се омаловажава и приравнява на сезонното зимно откриване на място за подслоняване, както и работата на услугата излишно да се утежнява от въвеждането на допълнителни изисквания.

Във връзка с това, правим следните мотивирани предложения:

1. Да се промени предложената дефиниция в &29, 1, т.35, като:
 - се премахне текстът „за определена част от денонощието (от 17:00 ч. на текущия ден до 10:00 ч. на следващия ден);
 - срокът за предоставяне на услугата да бъде променен на 6 месеца и повече.
2. Да отпадне изискването за настаняване на не повече от двама потребители в стая, предложено в &24, чл.40, ал.1, т.3).
3. Да отпадне изискването за осигуряване на храната в рамките на самата услуга, предвидено в &25, чл.41, т.4.

Нашите мотиви:

- Дефинирането на приюта като предимно нощна услуга, която функционира във времевия интервал 17:00-10:00 ч., предполага сутрин всички потребители да напуснат услугата, независимо от здравословното си състояние, атмосферните условия и липсата на други подкрепящи услуги. Този вариант е приложим единствено за онези от бездомните хора, на които състоянието позволява да напуснат приюта, по някакъв начин да си изкарват хляба и да преживяват през деня по улиците на града. За всички останали бездомни хора – възрастни, със сериозни здравословни проблеми, които нямат никаква подкрепяща среда и за които приютът е единствената алтернатива за осигуряване на грижа, този вариант е абсолютно неприложим и нехуманен. Това поставя и сериозния въпрос да бъдат осигурени други възможности и начини за задоволяване на базовите им потребности (извън приюта), които към настоящия момент липсват.
- Определянето на приюта като краткосрочна услуга с максимална продължителност от 3 месеца (на календарна година) се противопоставя на практиката, която показва, че този срок е недостатъчен и че се търсят различни законни „вратички“, които да водят до удължаване на срока и повторно настаняване, защото хората няма къде да отидат и не могат да бъдат настанени в други социални или здравни услуги.
- Приютът не е „сезонна“ услуга. Тази услуга е необходима целогодишно, макар и да се отчита нарастване/бум на търсенето и през зимата. От друга страна, зимата продължава повече от 3 месеца. Отрицателните температури в Северна България са от месец ноември до месец март и капацитетът на приюта на „Каритас“ в Русе през тези месеци е абсолютно запълнен.
- Имайки предвид материалната база, в която са открити и се разкриват тези услуги, е абсолютно невъзможно и нереалистично да се отговори на отговори на изискването за организиране на настаняването на не повече от двама човека в стая. Има случаи когато за настанените в приюта е дори по-подходящо да бъдат повече хора в стая – това има социализиращ ефект, потребителите си помагат взаимно, особено в случаи на увреждане, затруднено предвиждане или ориентиране, осигурява се безопасна среда. Съблюдаването на индивидуалните особености на

всички потребители е от изключително значение с оглед на осигуряването на тяхната безопасност.

- Въвеждането на изискване за приготвянето на храна в самата услуга далеч не е толкова важна и необходима дейност в социалната услуга „Приют“. Осигуряването на вечеря чрез външен доставчик е работещ и добър вариант. Драстично намаленият стандарт на социалната услуга поставя редица предизвикателства, свързани както с осигуряването на храната (за което се налага допълнителното финансово участие на доставчика), така и с намирането и задържането на персонала в услугата и не позволява разкриването на допълнителна бройка, при това – за готвач.

Надяваме се, че нашите предложения ще бъдат разгледани и взети предвид. Предлагаме прецизирането на този вид социална услуга да бъде допълнително обсъдено и съгласувано с всички заинтересовани страни.

С уважение:

Емануил Паташев
Генерален секретар

